

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

**«АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ»**

**Екологія, охорона навколишнього середовища
та збалансоване природокористування:
освіта – наука – виробництво**

20 жовтня 2022 року

**Біла Церква
2022**

УДК 37:63:001:502/504

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Мерзлов С.В., д-р с.-г. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Мірзоєв Т. К., канд. с.-г. наук.

Аріас Р., д-р філософії.

Гассемі Нейжад Ж., д-р філософії.

Мельниченко О.М., д-р с.-г. наук.

Слободенюк О.І., канд. біол. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування: освіта – наука – виробництво: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 20 жовтня 2022 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2022. – 63 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <https://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/27>

© БНАУ

ТРОФИМЧУК А.М., канд. с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
trofalla@ukr.net

АНТРОПОГЕННИЙ ВПЛИВ НА ЧИСЕЛЬНІСТЬ КИТІВ

Охорона водних ссавців, моніторинг їх життєдіяльності та чисельності поряд із господарським використанням – глобальний виклик для всього людства

Ключові слова: морські ссавці, моніторинг чисельності китів, регулювання китобійного промислу.

Кити - найбільші морські ссавці, які мешкають у різноманітних зонах світового океану. На цих тварин полювали з давніх часів для одержання харчової сировини, шкіри, жиру, китового вуса, що призвело до стрімкого зменшення їх чисельності.

Комерційний китобійний промисел досяг свого піку на початку 1900-х років. За оцінками, між 1904 і 1916 роками навколо Південної Джорджії було виловлено майже 25000 горбатих китів. Протягом ХХ століття в Південному океані було вбито 2 мільйони китів.

Деякі види, включно з горбатим китом із західної Південної Атлантики (WSA) ледь не опинилися на межі зникнення, а іншим загрожує повне зникнення (зокрема синім китам).

Виникла гостра необхідність у регулюванні китобійного промислу, тому низка країн створила глобальний орган для управління виловом китоподібних, підписавши відповідну Міжнародну конвенцію.

Міжнародна китобійна комісія (IWC) наразі налічує 88 членів. Її значення з кожним роком зростає, так як актуалізується питання збереження китів, які потерпають від полювання на них, забруднення океанів, зіткнення із кораблями, стрімким зменшенням природної кормової бази внаслідок вилову крилю [1].

У 1961 році з'явилася ще одна глобальна природоохоронна організація - Всесвітній фонд дикої природи (WWF). Підставою для її створення було, зокрема те, що в Антарктиці саме у тому році було вбито 66000 китів.

«Врятуйте кита» - став одним із перших закликів благодійної організації, яка започаткувала новаторські дослідницькі методи, зокрема запис підводних вокалізацій - або співу китів, фільмування поведінкового зв'язку між самицями та їх малятами.

Члени IWC погодилися «призупинити» комерційний китобійний промисел, щоб дати можливість відновити чисельність китів, і мораторій почав діяти у 1986 році. Глобальна торгівля китобійною продукцією була заборонена, а для підтримки корінних громад встановлені квоти на натуральний китобійний промисел.

Були видані спеціальні дозволи для «наукового» китобійного промислу, який країни, включаючи Японію, продовжували робити.

Мораторій був в основному успішним: популяція західних сірих китів зросла з 115 особин у 2004 році до 174 у 2015 році. Горбатий кит WSA, чисельність якого становила менше 1000 протягом майже 40 років, відновилася майже до 25 000, згідно з останніми даними дослідження.

За матеріалами IWC [2], які ми представили у вигляді діаграми (рис.), зміни чисельності сірих китів, фінвалів, смугастиків потребують детального моніторингу.

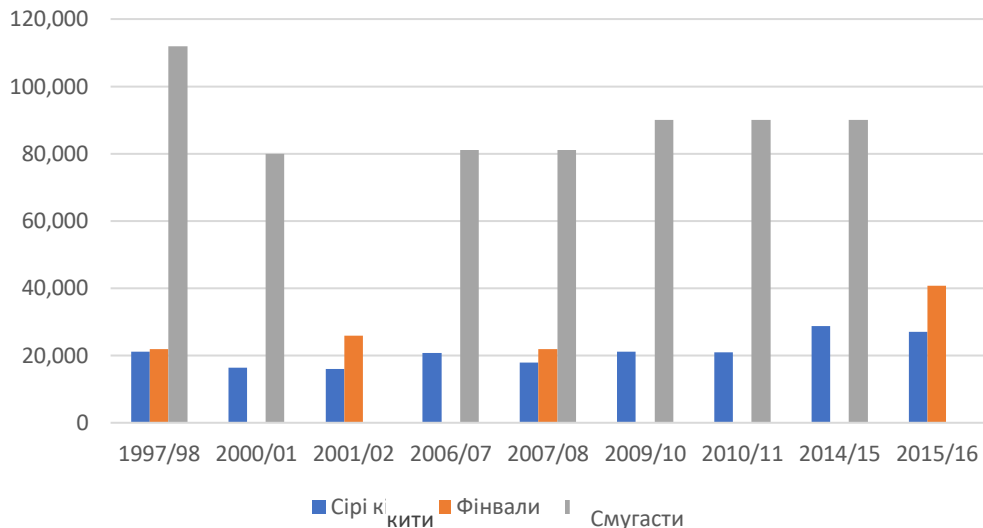

Рис. 1- Коливання чисельності деяких видів китів за окремими регіонами
 (https://iwc-int.translate.google/about-whales/estimate?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=sc)

Сірі кити - Північна частина Тихого океану
 Фінвали - Північна Атлантика- Східна Гренландія до Фарерських островів
 Смугастики - Північно-Східна Атлантика.

Приблизно 1500 китів було виловлено за 2019 рік. На початку 2019 року Японія вийшла з ІWC і відновила комерційний китобійний промисел у своїх водах, заявивши, що полювання та споживання китового м'яса є частиною національної культури [3].

Продовження китобійного промислу, забруднення пластиком і глобальне потепління змінюють умови життя в світовому океані і формують небезпеку для існування китів. Тому актуальним напрямом роботи біологів всього світу є моніторинг життєдіяльності та чисельності популяцій цих морських ссавців з метою недопущення негативних тенденцій.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Scientists Found Microplastics In Baleen Whale Poop Off New Zealand By Brianna Maloney. April 28, 2022. Whale Science. Baleen whales, plastic, Threats. URL:<https://whalescientists.com/microplastics-whale-new-zealand>
2. International Whaling Commission About Whales Population Estimates URL:https://iwc-int.translate.google/about-whales/estimate?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=sc
3. This is how humans have affected whale populations over the years Oct 28. 2019. URL:<https://www.weforum.org/agenda/2019/10/whales-endangered-species-conservation-whaling/>

УДК: 619: 639.2.09

ФОТІНА Т.І., д-р вет. наук

ПЕТРОВ Р.В., д-р вет. наук

ФОТІНА О.О., студентка

Сумський національний аграрний університет

ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ ЗА ОПІСТОРХОЗУ В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

В роботі представлені данні по еколого-біологічним особливостям циркуляції опісторхозу в умовах басейна Дніпра (річки Псел, Ворскла, Сейм, Сула, Десна) на території Сумської області.

Ключові слова: опісторхоз, опісторхіди, короп, молюски бітинії, природний осередок.

Основним представником водних біоресурсів внутрішніх водойм України є риба. Її значення як продукту харчування важко переоцінити. Разом з тим, риба може стати наслідком серйозних гельмінтозів людини. За даними ВОЗ 750 млн. людей у різних країнах світу живуть під загрозою інвазування гельмінтами у разі вживання у їжу риби. Більшість інвазій риби безпечні для людей і

ЗМІСТ

Khomiak O.A., Marchuk V.V. Giant freshwater shrimp (<i>Macrobrachium Rosenbergii</i>) as a prospective object of aquaculture in Ukraine.....	3
Додурич В.В., Ясінецька І.А., Кушнірук Т.М. Формування регіональних особливостей використання земель сільських територій в ринкових умовах.....	5
Кушнірук Т.М., Ясінецька І.А., Додурич В.В. Управління земельними ресурсами і землекористуванням в Україні в умовах нових земельних відносин.....	6
Ясінецька І.А., Кушнірук Т.М., Додурич В.В. Основи державного адміністрування використання та охорони земель.....	8
Рудик-Леуська Н.Я., Климковецький А.А., Ванденко О.І. Гідрохімічний стан водойм Харківського масиву м. Києва.....	9
Воробйов В.І., Рудюк Ю.С., Дубовий В.І. Агроекологічна оцінка та добір рослин озимих зернових культур за різних строків сівби в ґрунтових ваннах.....	11
Гриневиц Н.Є., Осадча Ю.В. Санітарний контроль під час інкубації ікри осетрових.....	13
Гриневиц Н.Є., Осадча Ю.В. Технологія водопідготовки під час інкубації (<i>Acipenser Ruthenus</i>) в умовах ТОВ «Сквираплемрибгосп».....	14
Дунаєвська О.Ф., Сокульський І.М. Морфологічно-функціональні особливості селезінки риб.....	15
Жарчинська В.С., Гриневиц Н.Є. Значення органолептичних показників води у технології утримання та вирощування австралійського червоноклешневого рака <i>Cherax Quadricarinatus</i> (Vonmartens, 1868).....	17
Коваленко Б.Ю., Кисельова О.М., Рудаков Д.А. Транспортування риби в стані анестезії.....	18
Ляшинська О.В., Холоденко І.В., Канюк А.В., Дубовий В.І. Ефективність використання мулових мас осадів стічних вод при вирощуванні сільськогосподарських культур.....	20
Макаренко А.А., Рудик-Леуська Н.Я., Шевченко П.Г. Живлення однорічок та тріліток гібриду білого із строкатим товстолобів Косівського водосховища.....	21
Назаренко С.М. Вивчення сезонної динаміки розподілу бактерій по акваторії рибницького ставу.....	22
Назаренко С.М. Вплив гідрохімічного режиму дослідних ставів на ріст і показники маси тіла риби.....	25
Присяжнюк Н.М. Живлення і кормові взаємовідношення <i>Alburnus alburnus</i> у Кременчуцькому водосховищі.....	26
Савицький О.Л., Трофимчук А.М. Використання сучасних засобів для спостережень за біотою в об'єктах заповідного фонду.....	28
Сенчук М.М. Індустріальне вирощування гідробіонтів.....	30
Слюсаренко А.О. Технологічні операції вирощування риби за інтеграції із водоплавною птицею в умовах фермерських господарств.....	31
Олешко В.П., Жорова А.В. Визначення якості поверхневих вод руслових ставів басейну річки Рось за допомогою гідробіологічного аналізу.....	33
Веред П.І. Корекція складу субстрату для вермікультування додаванням органічних відходів.....	34
Герасименко В.Ю., Розпутній О.І., Перцьовий І.В., Бабань В.П., Скиба В.В. Поводження радіонуклідів Cs-137 і Sr-90 у ґрунті південної частини Київської області 36 років після аварії на ЧАЕС.....	36
Перцьовий І.В., Розпутній О.І., Герасименко В.Ю., Скиба В.В., Бабань В.П. Оцінка стану управління побутовими відходами в Україні.....	38
Розпутній О.І., Перцьовий І.В., Скиба В.В., Герасименко В.Ю., Бабань В.П. Екологічна безпека як складова у підготовці фахівців за спеціальністю 101 «Екологія» для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти.....	40
Трофимчук А.М. Антропогенний вплив на чисельність китів.....	42
Фотіна Т.І., Петров Р.В., Фотіна О.О. Епідеміологічна ситуація за описторхозу в Сумській області.....	43
Хом'як О.А. Лин (<i>Tincatinca</i>) як перспективний об'єкт аквакультури України.....	45
Шулько О.П. Шляхи впровадження екологізації тваринництва.....	47
Ярмошенко Ю.Г., Березовський А.В. Оцінка безпечності та якості м'яса коропа за філометроїдозу.....	48
Стадник М.М., Гриневиц Н.Є. Сучасні проблеми сільського господарства України та можливості шляхи їх вирішення.....	50
Мазур Т.Г. Радіозахисне харчування як аліментарна профілактика дії на організм людини іонізуючого випромінювання.....	52
Бітюцький В.С., Цехмістренко С.І., Демченко О.А., Цехмістренко О.С., Мельниченко Ю.О. Епігенетичні ефекти різних форм селену.....	54
Ревницька У.С. Рівняння балансу в екології.....	56